

NIEUWSBRIEF DECEMBER 2012

Toen en nu

Najaar 2008 planden we aan het eind van onze trekkings een bijeenkomst in Kathmandu. Na anderhalf jaar voorbereiding in Nederland was het nu de hoogste tijd om spijkers met koppen te gaan slaan. Na alles wat we hadden uitgezocht, alle gesprekken die we hadden gevoerd met gidsen en weer nieuwe indrukwekkende ervaringen onderweg, waren we tot de slotsom gekomen dat er in feite geen weg terug was: De Nepalezen rekenden al op deze stichting die er nog niet was.

Het is najaar 2012 en we zijn weer in Kathmandu. We overzien met verwondering wat er in die vier jaar allemaal tot stand is gekomen. De kinderen van Sathiko Sath zijn hun derde schooljaar ingegaan, de meesten met prima cijfers. De twee huizen draaien op volle toeren. De stichting is trouw gebleven aan haar doel: Het bieden van scholing en maatschappelijke vorming aan kinderen van Nepalese dragers, koks en gidsen, zodat zij zich ontwikkelen tot mondige burgers, en, heel specifiek voor de Nepalese situatie: het bevorderen dat kinderen uit verschillende etnische groepen leren harmonieus samen te leven.

Het grote geheel 'staat'. Er is veel bereikt. Maar we moeten blijven investeren – in tijd, in directe communicatie, in het zoeken van sponsors – om de stichting vitaal en dynamisch te houden.

Jaarvergadering Nepalese board

Op 19 november hield Sathiko Sath weer haar wettelijk voorgeschreven jaarvergadering, de General Assembly. Alle ouders die een kind hebben op de Little Angels' School (LAS), nemen daaraan deel en hebben inspraak en/of stemrecht. Het is ook een prima gelegenheid om iedereen weer eens goed te informeren over rechten en plichten en over de gang van zaken. Ditmaal moest er bovendien een nieuwe voorzitter voor het Nepalese bestuur gekozen worden. Nuri Sherpa, de eerste voorzitter, vond het tijd om het stokje door te geven. De gids Chandra Tamang is tot nieuwe voorzitter verkozen. Hij maakte al deel uit van het bestuur, in de functie van penningmeester; er moest dus ook een nieuwe penningmeester komen. Dat is Lal Kumar Shrestha geworden, voorheen gewoon lid. In zijn plaats is een vrouw gekozen! De drie vrouwen in het bestuur krijgen door hun werk een unieke kans om zich te ontplooiën.

Aftredend voorzitter Nuri werd letterlijk in de bloemetjes gezet met een traditionele krans van afrikaantjes en een bos rode rozen. Daarnaast kreeg hij een mooi boeddhabeeldje. Hij blijft als adviseur betrokken bij het bestuur.

Sathiko Sath heeft de financiën goed op orde en er is genoeg reserve voor de eerstkomende jaren. Maar we kunnen en mogen niet het risico lopen dat de 52 kinderen van nu hun studie niet kunnen afronden. De ouders van onze kinderen maken zich zorgen over het voortbestaan van Sathiko Sath, op grond van alle berichtgeving over de economische toestand in Europa en ook Nederland. Onze 'crisis' staat echter in schrille verhouding tot hun échte armoede. Wij hopen daarom dat u ook in deze tijden van crisis gul blijft doneren. Zie www.sathikosath.nl voor manieren om te doneren (o.a. lijfrentescheking).

Links de nieuw gekozen voorzitter, Chandra Tamang. Rechts de aftredende voorzitter Nuri Sherpa

De ouders van de kinderen van Sathiko Sath

Financiën

De nieuwe penningmeester, Jantine Bouma, was mee op trekking in Sherpaland en bleef daarna nog een weekje in Kathmandu, samen met Frans van Meerwijk en Hilde Noë. Dat was een goede reden om een bijeenkomst te beleggen met onze accountant van Baker Tilly Nepal en zijn medewerkers. We hebben financiële zaken besproken en de boeken gecontroleerd. De manager van de huizen, Ratna Kaji, was daar ook bij. Hij wordt door Baker Tilly terdege ondersteund bij het uitvoeren van zijn financiële taken, zoals het voeren van een behoorlijke boekhouding. Op deze wijze is het mogelijk om tot een goed budgetbewakingsstelsel te komen. Ook wordt er extern gecontroleerd of de prijzen die betaald worden voor bijvoorbeeld rijst, marktconform zijn.

De financiën zijn voor ons een continu punt van aandacht. We willen dat het beschikbare geld zo goed mogelijk gebruikt wordt, geen verspilling, geen duistere praktijken. Het is in Nepal echt nodig om iedereen ervan te doordringen dat we geen enkele vorm van fraude accepteren. Onze nieuwe penningmeester was onder de indruk van de transparante wijze waarop er vormgegeven is aan het financiële management van de stichting. Het Nepalese bestuur had het aanvankelijk een beetje moeilijk met die pottenkijkers van Baker Tilly. Het is echter gerustgesteld nu de accountant en een van zijn medewerkers hun werkwijze hebben toegelicht op een bestuursvergadering, waarbij er ook gelegenheid was om vragen te stellen.

Managementcursus voor het bestuur

Sathiko Sath Nepal heeft een eigen bestuur, bestaande uit negen ouders. Besturen is niet gemakkelijk voor

mensen die nauwelijks of niet naar school zijn geweest en vaak zichzelf hebben leren lezen en schrijven. Onze Nepalese adviseur Basu Dev Neupane heeft hen samen met trainer Himal Raj Ghimire daarom bij de start een uitstekende training gegeven. Zij begeleiden hen nog steeds. De resultaten van zijn inspanningen zijn goed te merken. Bestuursleden pakken hun taken op, komen afspraken na en hebben met elkaar leren communiceren. Er is echt respect. Het is geweldig om te zien hoeveel er sinds het begin ten goede veranderd is.

Onze bestuursleden vinden het wel nog vaak moeilijk om zaken te delegeren. Zij vrezen dan de controle te verliezen. Een goed voorbeeld is het uitbesteden van een groot gedeelte van het financiële management aan Baker Tilly (zie verder onder Financiën). Om hiermee beter te leren omgaan, staat er voor 2013 een nieuwe training gepland, die vooral zal gaan over management.

Het bestuur van Sathiko Sath Nepal, met rechtsvoor adviseur Basu Dev Neupane en tweede van links Himal Raj Ghimire, trainer van het bestuur. Derde van links is Frans van Meerwijk, de voorzitter van Sathiko Sath Nederland. Foto is genomen op zaterdag 15 december 2012.

Zorgouders

Thuli Maya, de vrouw die sinds april van dit jaar het meisjeshuis leidt, krijgt alle steun van Reba, de andere zorgmoeder. Ze heeft haar plek gevonden in het geheel. De zorgvader, Ratna Kaji, is nu manager van de twee huizen waar onze kinderen wonen. Hij geeft op voortreffelijke wijze leiding aan de dagelijkse werkzaamheden. We zien alle zorgouders groeien in de manier waarop ze hun taak vervullen. Omdat de afbakening van de taken nu duidelijk is – in het begin was dat nogal zoeken – is de verhouding tussen bestuur en zorgouders doorgaans ontspannen en goed. Als er al spanningen ontstaan, dan heeft dat vaak te maken met de culturele verschillen die bestaan tussen de etnische groepen. De bestuursleden behoren tot vijf verschillende groepen; Reba en Ratna Kaji komen uit nog een andere groep. Dat leidt er soms toe dat zij het lastig vinden om een opdracht te krijgen van iemand buiten hun 'kaste'. Basu Dev, onze adviseur, en Chhori, de counselor, weten hier goed mee om te gaan en zorgen er zo nodig voor dat alle neuzen weer dezelfde kant uit gaan staan.

Het is een plezier om in de huizen op bezoek te gaan. Overal staan bloemen. Er is een groentetuin aangelegd waaruit elke dag geplukt wordt. De kinderen zijn dolgelukkig met hun grote speelplaats. Alles bruist er van leven.

De kinderen: vakantie en school

Op 18 november zijn de 52 kinderen, na een vakantie van bijna een maand, teruggekeerd naar hun Sathiko Sath-huis. In deze vakantieperiode vierden de Nepalezen twee belangrijke feesten, Dasain en Tihar. Dasain is een echt familiefeest dat in totaal vijftien dagen duurt. Iedereen gaat naar het ouderlijk huis en er worden volop cadeaus uitgewisseld. Tijdens Tihar worden de huizen versierd met lampjes in alle maten, vormen en kleuren. De gevels in Kathmandu zijn soms watervallen van licht. Je zou deze feesten qua sfeer (want er zit natuurlijk een heel andere cultuur en betekenis achter) kunnen vergelijken met onze Kerst en Nieuwjaar.

De Little Angels' School (LAS) is zeer te spreken over onze kinderen, zowel over hun gedrag als over de

studieresultaten. Tijdens een bijeenkomst van de voorzitter van het Nederlandse bestuur en Basu Dev, onze adviseur, met de drie directieleden van de LAS, werd bovendien benadrukt dat de kinderen die aanvankelijk thuis woonden, maar nu in een van onze huizen, significant beter presteren dan vorig schooljaar. We waren erg blij met deze vaststelling. Het besluit dat we in maart namen was dus echt goed!

De counselor

Chhori, de counselor en psychologe, doet heel goed werk. Dat wordt ook (inter)nationaal erkend; zij kreeg een beurs voor de VS, waar ze een congres en een workshop kon meemaken. Haar enthousiaste betrokkenheid bij de kinderen is hartverwarmend. Nu alles goed en met gemak loopt, wordt duidelijk dat enkele kinderen toch te kampen hebben met aanpassingsproblemen. Via een speciale vorm van speltherapie (sandplay) ontdekt Chhori waar de knelpunten liggen. Haar werkwijze werpt vruchten af. Wanneer je ziet hoe blij en gelukkig de kinderen waren toen ze na de vakantie terugkeerden in de Sathiko Sath-huizen, is daar geen twijfel over. Chhori leert de zorgouders ook de kinderen te observeren, omdat zij bij uitstek degenen zijn die eventuele problemen of afwijkend gedrag kunnen signaleren.

Al pratend met Chhori ontdekten we dat kinderen in Nepal geen seksuele voorlichting krijgen. Het feit dat gezinnen in de bergen in één enkele ruimte slapen, maakt ze – tegen onze verwachting in – blijkbaar niet wijzer. Aangezien onze jongens en meisjes, al wonen ze in afzonderlijke huizen, toch vrij intensief met elkaar omgaan, leek het ons daarom verstandig daar iets aan te doen. We hebben nu met Chhori afgesproken dat die voorlichting er komt. Het gaat dan niet alleen om feitelijke kennis, maar ook om het kunnen onderscheiden van een vriendelijk gebaar en seksueel getinte aanrakingen. Omdat dit een aspect van de opvoeding betreft dat voor de ouders blijkbaar vreemd is, zal er overleg met ze plaatsvinden in januari, wanneer zij na de wintervakantie hun kinderen terugbrengen naar het huis.

Het hele plaatje

Voor het eerst hebben we een vergadering belegd waarbij de mensen die Sathiko Sath in Nepal op enige manier adviseren en/of ondersteunen, elkaar ontmoeten onder voorzitterschap van Sathiko Sath NL: de counselor/psychologe Chhori, de accountant Mukunda, Basu Dev die het Nepalese bestuur begeleidt. Vanuit hun werkzaamheden zien zij altijd maar een stukje van de organisatie. Daarom leek het ons goed hen eens een beeld te verschaffen van het hele plaatje. Elkaar ontmoeten en spreken leek ons de beste manier om dat voor elkaar te krijgen. Kwestie van synergie!

Lakpa

Soms worden we voor – althans in onze ogen – vreemde problemen geplaatst. Neem het verhaal van Lakpa, een van onze jongens, die af en toe bizar gedrag vertoonde. Dan werd hij eerst stil, begon vervolgens te trillen en te schudden en zei curieuze dingen. Hij was duidelijk niet in het hier en nu en tegelijkertijd toch aanspreekbaar, zij het niet als Lakpa. Volgens de Nepalezen is hij dan – possessed by a god –, met andere woorden: in contact met geesten. De jongen heeft dit gedrag niet in de hand, het overvalt hem totaal onverwacht. Lastig dus en zeker op school nauwelijks te hanteren. Het Nepalese bestuur wilde er absoluut geen psychiater bij omdat zij dit gedrag niet als vreemd zien. Er werd besloten om Lakpa naar zijn dorp te sturen om een tijdje in de leer te gaan bij een sjamaan. Die kon hem leren zijn 'aanvallen' onder controle te krijgen.

Maar hoe moest het daarna verder? De jongen wil(de) dolgraag terug naar school. Uiteindelijk werd besloten dat Lakpa, na een leertijd die volgens de sjamaan lang genoeg was om in vrijheid met de geesten om te gaan, zou terugkomen in het huis en op school. Zowel het Nepalese als het Nederlandse bestuur koppelde hier een duidelijke voorwaarde aan, die op schrift werd gesteld en ondertekend door alle betrokken partijen: wanneer het weer mis zou gaan, moest hij definitief naar zijn dorp terug. Maar alleen al de gedachte dat het Lakpa niet zou lukken deze aanvallen onder controle te houden, was voor hemzelf en zijn familie een zware dobber. Voor de ouders betekent dat weer een extra mond om te voeden, terwijl ze erg arm zijn. Lakpa voelde zich daardoor schuldig ten aanzien zijn ouders en de andere kinderen in het gezin. Chhori kwam met een goed voorstel: mocht het weer misgaan, zou het jongere zusje dan niet zijn plaats mogen innemen in het huis en op school (uiteraard op haar eigen niveau) met ingang van het nieuwe schooljaar in april 2013? Beide besturen stemden hiermee in en ook de vader en Lakpa zelf vonden het een goede oplossing.

Helaas kreeg Lakpa weer aanvallen. Hij is nu weer thuis in Sherpaland en zal verder leren bij de sjamaan. Op die manier verzekert hij zich van een toekomst, want een goede sjamaan kan behoorlijk leven van zijn werk. Wanneer we dit probleem alleen met westerse ogen hadden bekeken, waren we als een olifant door

de porseleinkast gegaan, zonder enig respect voor de Nepalese cultuur. Dan hadden we het probleem groter gemaakt dan het was en dan was onze relatie met dat gezin en met het Nepalese bestuur behoorlijk onder druk komen te staan.

Kort nieuws

In de vorige nieuwsbrief vertelden we al hoe drie onderwijzers uit het dorp van een van de bestuursleden drie maanden stage liepen bij de LAS. Het was een experiment dat om herhaling vraagt, al zullen de voorwaarden en de eisen die aan de betrokken onderwijzers worden gesteld, moeten worden aangescherpt.

Het Nederlandse bestuur van SkS wil het komende jaar veel aandacht besteden aan het versterken en stabiliseren van de stichting. Dat neemt niet weg dat er zich ook al nieuwe ontwikkelingen aandienen. Er zijn concrete plannen om het niveau van onderwijs in een aantal dorpscholen grondig aan te pakken. Dat moet verbeteren zodat kinderen werkelijk iets kunnen en weten als ze de school verlaten en de grote kloof gedicht wordt die nu bestaat tussen dorpschool en voortgezet onderwijs in Kathmandu.

Dit is een initiatief van drie Rotary Clubs in Kathmandu, in nauwe samenwerking met de LAS. Sathiko Sath kan hierin op diverse manieren ondersteunen, te meer omdat het scholen betreft in gebieden waar 'onze' mensen vandaan komen.

De Rotaract Club of Jawalakhel heeft onder de titel 'WASH' in oktober een project georganiseerd voor de kinderen van SkS, met voorlichting en spel rond het thema 'water, gezondheid en hygiëne'.